

між порівнюваними дискурсами спостерігаються значні відмінності в частотному розподілі означених та неозначених іменних груп і тим спростувати нульову гіпотезу. До того ж ступінь такого ж розходження між дискурсами приблизно однаковий у полі означеності, а в неозначеності змінюється в залежності від порівнюваної пари дискурсів.

Проведений лінгвостатистичний аналіз загалом підтверджує наявність стилістично значущих розбіжностей у використанні означених/неозначених іменних груп у трьох зіставлених типах дискурсу. Тобто частотне використання означених/неозначених детермінативів у трьох типах дискурсу є в цілому статистично закономірною величиною: кожний стиль дискурсу має свою систему вживання номінативів, яка в кількісному та якісному відношеннях відрізняє його від інших стилів. Зафіксовані невідповідності з критичними величинами пояснюються як відносно невеликим обсягом вибірки, так і особливостями порівнюваних текстів, тобто індивідуальною авторською манерою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Грижак Л. М. Категорія означеності/неозначеності в різних типах англійського дискурсу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Л. М. Грижак. – Чернівці, 2009. – 20 с.
 2. Левицкий В. В. Квантитативные методы в лингвистике / В. В. Левицкий. – Винница : НОВА КНИГА, 2007. – 264 с.
 3. Перебийніс В. І. Статистичні параметри стилів / В. І. Перебийніс. – К. : Наукова думка, 1967. – 260 с.
- ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ
4. Генри О. Избранные рассказы. / О. Генри ; сост. Н. А. Самуэльян. – М. : Изд-во Менеджер, 2005. – 304 с.
 5. Фицджеральд Ф. С. Избранная проза : сборник ; [на англ. яз.] / Ф. С. Фицджеральд : сост. Н. А. Самуэльян. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд-во Менеджер, 2001. – 304 с.
 6. Clancy T. Clear and Present Danger / T. Clancy. – New York : Berkley, 1990. – 704 p.
 7. Conrad J. Heart of Darkness / J. Conrad. – London : Penguin Books Ltd, 1994. – 111 p.
 8. Grisham J. The Broker / J. Grisham. – New York : Doubleday, 2005. – 368 p.
 9. Jacobs W. W. The Monkey's Paw / W. W. Jacobs. – New York : Oxford university press, 2004. – 56 p.
 10. Salinger J. D. The Catcher in the Rye / J. D. Salinger. – New York : Back Bay Books, 2001. – 288 p.
 11. The Guardian : Sport [Electronic source]. – 2008. – November 21. – Mode of access : <http://www.guardian.co.uk>.
 12. The Guardian : Life and Style [Electronic source]. – 2008. – November 21. – Mode of access : <http://www.guardian.co.uk>.
 13. The Guardian : Politics [Electronic source]. – 2008. – December 5. – Mode of access : <http://www.guardian.co.uk>.
 14. The Guardian : World [Electronic source]. – 2008. – December 5. – Mode of access : <http://www.guardian.co.uk>.
 15. The Observer. World news: The UK news [Electronic source]. – 2009. – February 1. – Mode of access: <http://observer.guardian.co.uk>.
 16. The Times: Comment [Electronic source]. – 2008. – December 8. – Mode of access: <http://www.timesonline.co.uk>.
 17. The Washington Post: Business [Electronic source]. – 2008. – December 5. – Mode of access: <http://www.washingtonpost.com>.
 18. Biase F. H. Global poly(A) mRNA Expression Profile Measured in Individual Bovine Oocytes and Cleavage Embryos / F. H. Biase, G. K. F. Merighe [and others] // Zygote. – 2008. – № 16 (1). – P. 29–38.
 19. McKee K. The 'Responsible' Tenant and the Problem of Apathy / K. McKee // Social Policy and Society. – № 8 : 1. – P. 25–36.
 20. Kilada R. W. Validated Age, Growth, and Mortality Estimates of the Ocean Quahog (*Arctica Islandica*) in the Western Atlantic / R. W. Kilada, S. E. Campana, D. Roddick // International Council for the Exploration of the Sea. – 2006. – P. 31–38.
 21. Mouzas S. From Contract to Umbrella Agreement / S. Mouzas, M. Furnston // Cambridge Law Journal. – 2008. – № 67 (1). – P. 37–50.
 22. Richmond A. Tom Baker: His Part in my Downfall. (A Philosopher's Guide to Time-Travel.) / A. Richmond // Think. – 2008. – № 19, Vol 7. – P. 35–46.
 23. Skoracka A. Quackgrass- and Ryegrass-adapted Populations of the Cereal Rust Mite, *Abacarus Hystrix* (Acari: Eriophyidae), Differ in their Potential for Wheat, *Triticum Aestivum*, Colonization / A. Skoracka // Bulletin of Entomological Research. – 2009. – № 99. – P. 33–39.
 24. Tedstone A. Fortification of Selected Foodstuffs with Folic Acid in the UK : Consumer Research Carried out to Inform Policy Recommendations / A. Tedstone, M. Browne [and others] // Journal of Public Health. – 2007. – № 1, Vol. 30. – P. 23–29.

Гуменюк І. І.
(Хмельницький)

СПОЛУЧУВАНІСТЬ КОЛОРАТИВІВ З ІМЕННИКАМИ У СКЛАДІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ (на матеріалі англійської мови)

Стаття присвячена аналізу лексичної та семантичної валентності колоративів у складі фразеологічних одиниць.

Статья посвящена анализу лексической и семантической валентности колоративов в составе фразеологических единиц.

The article focuses on the analysis of lexical and semantic valency of the colour names within phraseological units.

Аналіз як лексичної сполучуваності слова, тобто здатності слова вступати в сполучення з іншими словами, так і семантичної сполучуваності слова, тобто здатності слова вступати в сполучення з певними лексико-семантичними підгрупами слів, відіграє важливу роль при вивченні та описі багатьох мовних явищ.

Слід зазначити, що хоча сполучуваність лексичних одиниць неодноразово досліджувалась науковцями (В. В. Левицький, О. Д. Огуй, І. П. Задорожна, С. О. Кантемір тощо), сполучуваність колоративів (далі – КТ) у межах фразеологічних одиниць (далі – ФО) є темою недостатньо вивченою.

Об'єктом аналізу стали 14 лексико-семантичних підкласів (далі – ЛСП) КТ (*white, black, red, green, yellow, blue, brown, purple, pink, orange, grey, dark, light, colour*) та 1180 ФО із КТ, відібрані з лексикографічних джерел англійської мови.

Оскільки більшість досліджуваних КТ є прикметниками, нами зафіксовано найбільше випадків лексичної сполучуваності цих КТ саме з іменниками. Отже, ми виявили у словниках 441 іменник, з якими сполучаються КТ у межах ФО, загальна кількість слововживань цих іменників у словниках – 884.

Слід зауважити, що до іменників ми зарахували також субстантивовані частини мови, оскільки вони мають лексичне та синтаксичне значення іменника.

На основі вже існуючих кількісних характеристик можна вирахувати середню частоту вживання іменників у межах ФО з КТ.

Середня частота вживання іменника у фразеології є власне **середньою фразеологічною продуктивністю** (термін І. П. Задорожної [1]) **іменника** для КТ і обчислюється за формулою:

$$v = \frac{F}{V},$$

де v – середня частота вживання (фразеологічна продуктивність ЛСП КТ у словнику), F – кількість усіх КТ у межах ФО у словнику, V – кількість усіх ЛСП КТ.

Наприклад, кількість слововживань усіх аналізованих іменників у словниках (F) – 884, кількість іменників згідно з запропонованою класифікацією (V) – 441:

$$v_{\text{ім}} = 884 \div 441 = 2 \text{ (слововживання)}.$$

Отже, іменники, які сполучаються з КТ у межах ФО 2 рази, фразеологічно середньопродуктивними. Ми виявили 81 такий іменник. А іменники, які сполучаються з окремими КТ від 3 до 5 разів, є фразеологічно високопродуктивними (таких іменників 63). Решта іменників фразеологічно малопродуктивні (270 іменників).

Ті іменники, які сполучаються з КТ у межах ФО понад 5 разів, – фразеологічно гіперпродуктивні (таких іменників 27). Це: *devil, glasses, murder, nose, head, rag, herring, paper, flag, light* (по 6 вживань); *cheese, water, streak, color, side, horse, hair* (по 7 вживань); *sky, face, sheet* (по 8 вживань); *sheep* (9 вживань); *book* (10 вживань); *eye, day* (по 11 вживань); *dog* (12 вживань); *coat* (13 вживань) і *man* (19 вживань), тобто саме ці 27 іменників, причому найбільше „*man*”, схильні до утворення ФО у поєднанні з колоративами.

Розглянемо фразеологічну продуктивність у виділених нами ЛСП КТ.

КТ із ЛСП „**чорний**” у складі ФО сполучаються зі 114 іменниками у словниках.

Отже, іменники, які сполучаються з КТ з ЛСП „**чорний**” у складі ФО у словниках більше одного разу є високопродуктивними для цього КТ. Це 22 іменники: *coal* (3), *eye* (3), *letter* (3), *thumb* (3), *pudding* (2), *sloe* (2), *boots* (2), *donkey* (2), *dye* (2), *ebony* (2), *gentleman* (2), *hand* (2), *hog* (2), *hole* (2) і *kettle* (2). Тобто КТ ЛСП „**чорний**” найчастіше утворюють ФО з іменником *sheep*. Гіперпродуктивними (більше 3 слововживань) є також *sheep* (8), *man* (5), *book* (5), *coat* (5), *dog* (5), *devil* (4), *face* (4).

У ЛСП „**білий**” у складі ФО КТ „*white*” сполучається із 80 іменниками у словниках; КТ „*ivory*” – 3; КТ „*pearly*” – 1; КТ „*pale*” – 13.

Іменники, які сполучаються із КТ „*white*” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це 17 іменників: *sheet* (6 слововживань), *horse* (5), *man* (4), *slave* (4), *feather* (4), *flag* (4), *collar* (4), *crow* (3), *lily* (2), *heat* (2), *head* (2), *hand* (2), *boy* (2), *milk* (2), *paper* (2), *snow* (2) і *wool* (2).

Тобто для КТ „**білий**” у фразеології англійської мови існує найбільше ФО, утворених сполученням цього КТ з іменником „*sheep*”.

У ЛСП „**червоний**” КТ „*red*” у межах ФО сполучається із 70 іменниками у словниках; КТ „*bloody*” – 6; КТ „*ruby*” – 1; КТ „*scarlet*” – 6; „*blush*” – 4.

Іменники, які сполучаються із КТ „*red*” у складі ФО у словниках більше одного разу є високопродуктивними. Це 17 іменників: *rag* (5 слововживань), *herring* (5), *cent* (5), *sky* (3), *carpet* (3), *sun* (2),

shank (2), *neck* (2), *man* (2), *hand* (2), *fire* (2), *line* (2), *cock* (2), *book* (2), *blood* (2), *light* (2) і *beet* (2). Тобто з КТ „red” існує значна кількість фразеологічних сполучень типу „red” + „herring” і „red” + „rag”.

У ЛСП „**блакитний**” КТ „blue” у складі ФО сполучається із 56 іменниками у словниках.

Іменники, які сполучаються із КТ „blue” у складі ФО у словниках більше двох разів, є високопродуктивними. Це 9 іменників: *murder* (6 слововживань), *funk* (4), *water* (3), *streak* (3), *sky* (3), *ribbon* (3), *face* (3), *coat* (3) і *beans* (3). Тобто іменник „murder” утворює з КТ „blue” найбільшу кількість ФО серед усіх ФО з КТ „blue” в англійській мові.

У ЛСП „**жовтий**” КТ „yellow” у складі ФО сполучається із 34 іменниками у словниках; КТ „golden/gold” – 56; КТ „gilded/ gild” – 2; КТ „primrose yellow” – 1.

Іменники, які сполучаються із КТ „yellow” у межах ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це 8 іменників: *dog* (4 слововживання), *journal* (3), *streak* (2), *press* (2), *kite* (2), *gold* (2), *fever* (2) і *belly* (2), тобто найчастіше КТ „yellow” утворює ФО з іменником „dog”.

У ЛСП „**зелений**” КТ „green” у складі ФО сполучається із 59 іменниками у словниках; КТ „pea-soup” – 2; КТ „evegreen” – 1.

Іменники, які сполучаються із КТ „green” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це 15 іменників: *cheese* (7 слововживань), *wood* (4), *winter* (3), *light* (3), *wound* (2), *wigs* (2), *wand* (2), *stocking* (2), *rod* (2), *memory* (2), *grass* (2), *goods* (2), *eye* (2), *cloth* (2) і *tree* (2), тобто в англійській фразеології КТ „green” утворює найбільшу кількість ФО з іменником „cheese”.

У ЛСП „**коричневий**” КТ „brown” у складі ФО сполучається із 17 іменниками у словниках; КТ „buckeye” – 1.

Іменники, які сполучаються із КТ „brown” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це 3 іменники: *bread* (4 слововживання), *study* (3) і *nose* (2), тобто в англійській фразеології існує 4 ФО, утворених поєднанням „brown” + „bread”, і це найпродуктивніше поєднання КТ „brown” серед усіх його сполучень з іменниками.

У ЛСП „**сірий**” КТ „grey/gray” у складі ФО сполучається із 20 іменниками у словниках; КТ „silver” – 19.

Іменники, які сполучаються із КТ „grey/gray” у складі ФО у словниках більше двох разів, є високопродуктивними. Це 5 іменників: *hairs* (5 слововживань), *coat* (4), *bat* (4), *head* (3) і *mare* (3).

У ЛСП „**рожевий**” КТ „pink” у складі ФО сполучається із 9 іменниками у словниках; КТ „rosy” – 7.

Іменники, які сполучаються із КТ „pink” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це 2 іменники: *slip* (2 слововживання) і *perfection* (2).

Іменники, які сполучаються із КТ „rosy” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це лише 1 іменник: *glasses* (4 слововживання).

У ЛСП „**оранжевий**” КТ „orange” у складі ФО сполучається лише із 2 іменниками у словниках; а КТ „judas-colored” та „bushfire” з 1 іменником кожен, відповідно.

Іменники, які сполучаються із КТ цієї підгрупи у складі ФО у словниках, малопродуктивні.

У ЛСП „**світлий**” КТ „light” у складі ФО сполучається із 3 іменниками у словниках; КТ „bright” – з 17 іменниками; „fair” – лише з 4 іменниками у словниках; „serene” і „sunny” – з одним іменником у словниках кожен; „moonlight” – з одним іменником у словниках.

Іменники, які сполучаються із КТ „light” у складі ФО у словниках більше трьох разів, є високопродуктивними. Це лише один іменник: *day* (6 слововживань).

Іменники, які сполучаються із КТ „bright” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це іменники: *color* (4 слововживання) і *eye* (2).

Для КТ „fair” у складі ФО високопродуктивним у словнику є один іменник *show*. Для КТ „clear” високопродуктивний у словнику один іменник *sky*. КТ „moonlight”, „sunny”, „serene” сполучаються лише з одним іменником у словниках кожний.

У ЛСП „**темний**” КТ „dark” у складі ФО сполучається із 21 іменником у словниках; КТ „murky” з – 2; „shaddy” – 1; „dirty” – 2.

Іменники, які сполучаються із КТ „dark” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це іменники: *color* (3 слововживання), *hour* (3), *side* (3). Решта відтінкових КТ цієї підгрупи є середньо- продуктивними.

У ЛСП „**колір**” КТ „color” у складі ФО сполучається із 6 іменниками у словниках.

Іменники, які сполучаються із КТ „color” у складі ФО у словниках більше одного разу, є високопродуктивними. Це один іменник *money* (2 слововживання).

Розглянемо також семантичну сполучуваність КТ у межах ФО, тобто сполучуваність типу КТ+ЛСП іменників.

Слід зазначити, що в мовознавстві існує значна кількість лексико-семантичних класифікацій різних частин мови. Вони відрізняються обсягом, деталізацією, вихідною основою, завданнями досліджень тощо. Розробкою лексико-семантичних класифікацій займалися такі мовознавці як В.В.Левіцький [2, с. 135–136], Т. В. Венкель [3, с. 83–92], І. П. Задорожна [1, с. 39–67], С. О. Кантемір [4, с. 92–101] та інші. Однак ні структурні, ні статистичні, ні психолінгвістичні методи не можуть допомогти у створенні досконалих і зручних лексико-семантичних класифікацій, що зайвий раз доводять надзвичайно складну структуру слова і мови взагалі.

При значній кількості та різноманітності існуючих класифікацій кожен науковець, як правило, створює власну робочу, оперативну, більш або менш деталізовану класифікацію, виходячи із завдань і матеріалу свого дослідження.

Ми також пропонуємо класифікацію іменників, які сполучаються з КТ досліджуваних ЛСП у межах ФО, що допоможе здійснити аналіз кількісних характеристик лексико-семантичних підкласів та їх одиниць у складі ФО.

У результаті обробки даних щодо сполучуваності досліджуваних КТ у межах фразеологізму з іменниками, ми виокремили, відповідно до матеріалу дослідження, 22 лексико-семантичні підкласи (ЛСП) іменників, одиниці яких сполучаються з КТ в англійській фразеології.

Слід зауважити, що віднесеність певного іменника, прикметника і дієслова до того чи іншого ЛСП залежить від основного (першого) зафіксованого у словнику значення.

Кількісні характеристики ЛСП іменників:

1) ЛСП I – „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви”. Частота вживання ЛСП: 82 слововживання. Кількість іменників – 38. Наприклад: *red sea* „море крові”; *black frost* „мороз без інею” тощо;

2) ЛСП II – „Фауна (тварини, птахи) та її конституція”. Частота вживання ЛСП: 86 слововживань. Кількість іменників – 35. Наприклад: *golden calf* „влада грошей”; *red dog* „кредитний білет”; *white crow* „біла ворона” тощо;

3) ЛСП III – „Флора (рослини) та її морфологія, сільськогосподарські культури”. Частота вживання ЛСП: 48 слововживань. Кількість іменників – 28. Наприклад: *blue rose* „щось недосяжне” тощо;

4) ЛСП IV – „Матеріали та речовини”. Частота вживання ЛСП: 53 слововживання. Кількість іменників – 28. Наприклад: *black gold* „нафта”; *white paper* „біла книга”; *red ink* „дешеве червоне вино” тощо;

5) ЛСП V – „Зовнішність людини, внутрішні органи та частини тіла”. Частота вживання ЛСП: 74 слововживання. Кількість іменників – 25. Наприклад: *grey hairs* „старість”; *black eye* „підбите око”; *black foot* „сват, сваха”; *blue noses* „канадці” тощо;

6) ЛСП VI – „Предмети побуту та засоби пересування”. Частота вживання ЛСП: 46 слововживань. Кількість іменників – 24 одиниці. Наприклад: *red carpet* „парадний”; *black ship* „судно, яке портові робітники відмовляються розвантажувати”; *blue blanket* „небо” тощо;

7) ЛСП VII – „Соціальний статус людини, національність, організації”. Частота вживання ЛСП: 28 слововживань. Кількість іменників – 23. Наприклад: *black friar* „монах-домініканець”; *red-coated gentry* „англійські солдати”; *yellow union* „профспілка компанії” тощо;

8) ЛСП VIII – „Одяг та взуття”. Частота вживання ЛСП: 62 слововживання. Кількість іменників – 22. Наприклад: *red shirt* „гарібальдієць”; *blue stocking* „учена жінка”; *blue bonnet* „шотландець”; *red hat* „кардинальський капелюх”; *black coat* „священик” тощо;

9) ЛСП IX – „Продукти харчування (їжа, напої)”. Частота вживання ЛСП: 44 слововживання. Кількість іменників – 20. Наприклад: *red herring* „привід для відвертання уваги”; *brown bread* „хліб із непросіяної муки”; *white meat* „біле м’ясо”; *green meat* „овочі”; *pink tea* „званий чай” тощо;

10) ЛСП X – „Хвороби, розруха, крах, зброя”. Частота вживання ЛСП: 35 слововживань. Кількість іменників – 20. Наприклад: *blue murder* „шум, гвалт” тощо;

11) ЛСП XI – „Власні назви та особові займенники”. Частота вживання ЛСП: 18 слововживань. Кількість іменників – 17. Наприклад: *black Jack* „піратський прапор”; *Gretna Green* „село для вінчання” тощо;

12) ЛСП XII – „Будівельні споруди та їхні елементи”. Частота вживання ЛСП: 35 слововживань. Кількість іменників – 17. Наприклад: *ivory tower* „вежа зі слонової кістки”; *golden bridge* „шлях до відступу”; *White House* „резиденція президента США” тощо;

13) ЛСП XIII – „Розумові та фізичні процеси, почуття, відчуття”. Частота вживання ЛСП: 20 слововживань. Кількість іменників – 14. Наприклад: *blue bore* „промінь надії”; *golden opi-*

nions „похвальна відозва” тощо;

14) ЛСП XIV – „Наука, освіта, релігія, мистецтво”. Частота вживання ЛСП: 26 слововживань. Кількість іменників – 11: *black art* „чорна магія” тощо;

15) ЛСП XV – „Назви осіб”. Частота вживання ЛСП: 38 слововживань. Кількість іменників – 10. Наприклад: *black man* „злий дух”; *bright boy* „молодець”; *red hot mamma* „секс-бомба”; *golden girl* „кумир” тощо;

16) ЛСП XVI – „Часові поняття”. Частота вживання ЛСП: 24 слововживання. Кількість іменників – 10. Наприклад: *black day* „важкий день”; *golden hours* „щасливий час”; *green years* „дитячі роки” тощо;

17) ЛСП XVII – „Надприродні явища”. Частота вживання ЛСП: 16 слововживань. Кількість іменників – 9. Наприклад: *black art* „чорна магія”; *white witch* „добра фея” тощо;

18) ЛСП XVIII – „Гроші, доходи”. Частота вживання ЛСП: 16 слововживань. Кількість іменників – 8. Наприклад: *not to have a red cent* „не мати ні копійки за душею”; *blood money* „гроші, призначені на вбивство” тощо;

19) ЛСП XIX – „Свята, процвітання”. Частота вживання ЛСП: 12 слововживань. Кількість іменників – 8. Наприклад: *white Christmas* „Різдво, на яке випав сніг”; *golden jubilee* „золоте весілля” тощо;

20) ЛСП XX – „Світло-тіньові поняття, джерела світла, колір, забарвлення, відтінок”. Частота вживання ЛСП: 20 слововживань. Кількість іменників – 7. Наприклад: *green light* „дозвіл” тощо;

21) ЛСП XXI – „Форми, фігури”. Частота вживання ЛСП: 11 слововживань. Кількість іменників – 6. Наприклад: *thin red line* „оборона малими силами” тощо;

22) ЛСП XXII – „Інші поняття”. Частота вживання ЛСП: 86 слововживань. Кількість іменників – 61. Наприклад: *black rod* „герольдмейстер” тощо.

Отже, **середній обсяг підкласу** дорівнює частці від ділення всіх досліджуваних лексичних одиниць на кількість ЛСП: $441 \div 22 \approx 20$ (іменників).

Отже, **середніми** за обсягом підкласу є ЛСП „Продукти харчування (їжа, напої)” і ЛСП „Хвороби, розруха, крах, зброя”, які містять по 20 одиниць.

ЛСП з кількістю одиниць від 20 до 28 є **великими** за обсягом підкласами, серед таких: ЛСП „Одяг та взуття” (22 одиниці); ЛСП „Соціальний статус людини, національність, організації” (23 одиниці); ЛСП „Предмети побуту та засоби пересування” (24 одиниці); ЛСП „Зовнішність людини, внутрішні органи та частини тіла” (25 одиниць); ЛСП „Флора та її морфологія, сільськогосподарські культури” (28 одиниць); ЛСП „Матеріали та речовини” (28 одиниць).

Маємо також **найбільші** за обсягом підкласи, а саме: ЛСП „Фауна та її конституція” (35 одиниць); ЛСП „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви” (38 одиниць) і найбільший за обсягом ЛСП (61 одиниця), який містить найрізноманітніші поняття, лексеми на позначення яких не увійшли до складу жодного з перелічених вище ЛСП.

Вирахуємо **середню фразеологічну продуктивність ЛСП** іменників за відомою нам формулою, де кількість слововживань усіх аналізованих іменників (F) 884, а кількість ЛСП відповідно до запропонованої класифікації (I) 22,

$$v_{\text{ЛСП}} = 884 \div 22 \approx 40 \text{ (слововживань)}.$$

Отже, ми маємо 13 ЛСП із **низькою** фразеологічною продуктивністю (від 11 до 38 слововживань). Це такі ЛСП: „Форми, фігури” (11 слововживань); „Свята, процвітання” (12 слововживань); „Надприродні явища” (16 слововживань); „Гроші, доходи” (16 слововживань); „Власні назви та особові займенники” (18 слововживань); „Світло-тіньові поняття, джерела світла, колір, забарвлення, відтінок” (20 слововживань); „Розумові та фізичні процеси, почуття, відчуття” (20 слововживань); „Часові поняття” (24 слововживання); „Наука, освіта, релігія, мистецтво” (26 слововживань); „Соціальний статус людини, національність, організації” (28 слововживань); „Хвороби, розруха, крах, зброя” (35 слововживань); „Будівельні споруди та їхні елементи” (35 слововживань); „Назви осіб” (38 слововживань).

5 ЛСП фразеологічно **високопродуктивні** (від 40 до 65 слововживань): „Продукти харчування” (44 слововживання); „Предмети побуту та засоби пересування” (46 слововживань); „Флора та її морфологія, сільськогосподарські культури” (48 слововживань); „Матеріали та речовини” (53 слововживання); „Одяг та взуття” (62 слововживання); 4 ЛСП фразеологічно **гіперпродуктивні** ЛСП (від 66 до 86 слововживань), це: ЛСП „Зовнішність людини, внутрішні органи та частини тіла” (74 слововживання); „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви” (82 слововживання); „Фауна (тварини, птахи) та її конституція” (86 слововживань); „Інші поняття” (86

слововживань), тобто найчастіше у складі ФО КТ поєднується з представниками ЛСП „Інші поняття”, „Фауна (тварини, птахи) та її конституція”, „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви” і „Зовнішність людини, внутрішні органи та частини тіла”.

Кількісний аналіз матеріалу дає підстави стверджувати, що із 22 виділених ЛСП, із представниками яких сполучаються досліджувані КТ у складі ФО, з найбільшою кількістю одиниць різних ЛСП іменників в англійській мові поєднуються КТ ЛСП – „чорний” (21), „червоний” (20), „жовтий” (20), „білий” (19), „зелений” (17) та „блакитний” (16). Варто зазначити, що саме ці колоративи (за Б. Берліном та П. Кеєм) є так званими **primary colour tems** у англійській мові, тобто з’явилися у мові найпершими [5]. Решта КТ сполучаються з одиницями 4 – 13 ЛСП іменників у складі ФО, крім КТ „фіолетовий”, який взагалі не сполучається з іменниками у складі ФО.

Отже, результати дослідження лексичної сполучуваності КТ з окремими іменниками, прикметниками і дієсловами у межах ФО доводять, що, до утворення ФО у поєднанні з КТ найбільш схильний іменник „man”.

КТ „black” найчастіше утворює ФО (за лексикографічними даними) з іменником „sheep”; КТ „white” з іменником „sheep”; КТ „red” з іменником „rag”; КТ „blue” з іменником „murder”; КТ „yellow” з іменником „dog”; КТ „green” з іменником „cheese”; КТ „brown” з іменником „bread”; КТ „gray” з іменником „hairs”; КТ „silver” з іменником „spoon”; КТ „pink” з іменниками „slip”, „perfection”; КТ „rosy” з іменником „glasses”; КТ „light” з іменником „day”; КТ „bright” з іменником „color”; КТ „dark” з іменниками „color”, „hour”, „side”; КТ „color” з іменником „money”.

Аналіз семантичної сполучуваності КТ з різними ЛСП іменників, прикметників і дієслів дозволяє стверджувати, що найчастіше КТ у межах ФО сполучаються з ЛСП іменників „Інші поняття”, „Фауна та її конституція”, „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви” і „Зовнішність людини, внутрішні органи та частини тіла”, а найбільшими за обсягом (кількістю одиниць) серед ЛСП іменників, які сполучаються з КТ, є „Інші поняття” (61 одиниця) та „Природні об’єкти та явища, просторові поняття, географічні назви” (38 одиниць).

Найбільшу кількість різноманітних семантичних зв’язків з іменниками має КТ „чорний”, який сполучається з одиницями майже усіх ЛСП.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Задорожна І. П. Семантичні та сполучувальні властивості компонентів фразеологізмів у німецькій мові : дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 „Германські мови” / Задорожна Ірина Петрівна. – Львів, 2003. – 267 с.
2. Левицкий В. В. Статистическое изучение лексической семантики : учебное пособие / Левицкий Виктор Васильевич. – К. : УМК ВО, 1989. – 155 с.
3. Венкель Т. В. Синтагматичні, парадигматичні та епідигматичні характеристики прикметників на позначення кольору в англійській мові: дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / Венкель Тетяна Василівна. – Чернівці, 2004. – 282 с.
4. Кантемір С. О. Синтагматичні та парадигматичні властивості прикметників кольору в німецькій мові : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / Кантемір Сергій Олександрович. – Одеса, 2003. – 214 с.
5. Color Naming across Languages / P. Kay, B. Berlin, L. Maffi, W. Merrifield // Color Categories in Thought and Language ; [ed. by C. L. Hardin and L. Maffi]. – Cambridge : Cambridge University Press, 1997. – P. 21 – 56.

Євечук О. Г.
(Чернівці)

ТИПОЛОГІЯ СКЛАДНОПІДРЯДНОГО РЕЧЕННЯ В АВТОРСЬКОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНИХ НІМЕЦЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

У статті проаналізовано та визначено синтаксичні конструкції складнопідрядних речень та сполучники підрядного зв’язку, які домінують в дискурсі сучасних німецьких письменників Елеонори Гуммель, Свена Регенера та Георга Клайна.

В статье проанализированы и определены синтаксические конструкции сложноподчиненных предложений, доминирующие в дискурсе современных немецких писателей Элеоноры Гуммель, Свена Регенера и Георга Клайна.

The syntactic constructions of complex sentences and conjunctions which prevail in the discourse of the modern German writers Eleonara Hummel, Sven Regener and Georg Klein, are analysed and determined in the article.

У сучасному мовознавстві дослідники акцентують свою увагу на аналізі дискурсу та розглядають його як явище поєднання синтаксичних одиниць в єдине ціле, як „гіперсинтаксис” (Б.Па-